

Hyiset häät – kimppakivaa

"Mun täytyykö nyt impileskenä kuolla!" Nuo sanat, Shakespearen mukaan ja häntä tässä nyt vapaasti sovittaen, lausui neitsyt Julia herättyään ylkänsä kalmon ääressä veronalaisessa kellarissa. Samantapainen tragedia, mutta nyt paljon traagisempi, koska se oli totta tapahtui vilnalaisessa sairaalassa pari kuukautta sitten. Juliaa esitti liettualainen tyttö, jolta panssarivaunu oli murskannut alavartalon. Ennen kuolemaansa hän suri sitä, ettei voisi koskaan tanssia omissa häissään.

Shakespearen fiktio mielettömän vihan ja väkivallan uhreista on näyttämösovituksena kiertänyt maailmaa muutaman sadan vuoden ajan. Vilnalainen tragedia sai maailman ensi-iltansa lauantaina Porin torilla. Tapahtuman toteutti monitoimitaiteilija- ja performanssiryhmä Nyte tukenaan volyymitaan maankuulu mieskuoro Huutajat. Kuoro tuli torille suoraan Europan kiertueeltaan. Euran ja Panelian kuuluvuusalueelle tehty huutomatka oli todellinen yleisö- ja arvostelumenestys, kuoron jäsenten kertoman mukaan.

Käsis tapahtumaan, Neuvostoliiton panssarivoimien tekemän orginaalin pohjalta, oli ideoitu ryhmätyönä. Idea oli joustava, ja se eli koko harjoitusvaiheeseen. Lopullisen muotonsa se sai ensi-illassa.

Näyttämönä oli torin itäpääty ja modernin teatterikäsityksen mukaan se mahdollisti yleisön

mukana olon tapahtumien keskipisteessä. Lavastus kaikessa karuudessaan oli vaikuttava. Pimeään ja ankeaan torin kulmaan oli nostettu pystyyn joukko karkeatekoisia ruumisarkkua ympyräksi. Ympyrän keskipisteessä oli arkku, jossa riippui valkoinen hame symbolisoiden tanssimatonta häävalssia.

Tasan kello 21.04. herättivät arkkujen viereen sijoittuneet sulhot arkuissaan lepäävät morsiamensa, jotka kerääntyivät keskeisen arkun ympärille valitusvirren säestämässä. Riitti edusti symbolisella tasolla kaikkia toiveissaan pettyneitä morsiamia.

Riitin loputtua, yön pimenosta arkkujen takaa, tulivat sulhot ja ryöstivät morsiamet väkivaltaiseen ja irvokkaaseen häävalssiin. Tämä kaikki tapahtui kuoron säestämänä. Kappalelennat ulottuivat Aleksis Kiven Tuonen viidasta Porilaisten marssiin.

Vilnan surullinen tapahtuma sisältää aineksia suurempaan näyttämölepanoon. Nyt esitys lepäsi puhtaasti visuaalisten arvojen varassa, ja kun tausta ja aika eivät olleet parhaat mahdolliset, muuttuivat traagiset ainekset tahattomaksi komediaksi. Esitys itsessään oli älykäs, mutta onneton ajan ja paikan valinta teki tragediasta tragikomiikkaa. Perille menneen informaation sijasta syntyi vain kimppakivaa.

Erkki Linnala

SK 4/3 - 91